

Værdi. Ingen kunde vente en slutgyldig Losning af de omfattende Problemer, Åkerman har taget op, og hvis den levende og fantasifulde Fremstilling kan virke befrugtende paa økonomisk Forskning, er det en ikke ringe Fortjeneste.

O. Strange Petersen.

Ferdinand Tönnies: INDLEDNING TIL SOCIOLOGIEN. Norsk Utgave ved Ewald Bosse. Fabritius & Sonners Forlag, Oslo 1932.

Professor Ewald Bosse har udsendt en norsk Oversættelse af Tönnies's »Einführung in die Soziologie« (Ferd. Enke Verlag, Stuttgart 1931).

Ikke for intet meddeler Forfatteren i et særligt lille Forord til den foreliggende Oversættelse, at han gennem mere end 40 Aar var forbundet med Harald Høffding i nært Venskab. De to ligner hinanden som Born af samme Tid. En human Indstilling over for alt og alle, Trang til Objektivitet og Harmoni — men hos Tyskeren langt mere end hos den danske Ven tillige en Trang til Systematik. Høffding understregede jo altid sin Forkærlighed for Problemerne, ikke for Systemerne. Af en Tysker at være er Tönnies ikke slem. Men der vil være danske Læsere nok, som vil afskrækkes af den faste Ramme. Og selv om det egentlig ikke er uberettiget, er det dog paa sin Vis Synd.

Systematik og Systematik er jo to Ting. Naar Kemikeren ordner en Række forefundne Stoffer som Karbonater, Nitrater, Silicater osv. og dermed stempler dem som »Salte« af forskellig Undertype — derpaa gaar over til »Syrer«, »Baser« o. s. fr., saa er det jo ikke gaaet saaledes til, at han er begyndt med et »System af Begreber« og saa efterhaanden fundet Stoffer ude i Verden til at udfylde Skemaets Rubriker. Stofferne var der først — og saa viste Erfaringen, at man fik en udmærket Oversigt over dem, naar man opløste dem i »Grundstoffer« og studerede de forskellige Forbindelsestyper, som de viser sig at indgaa med hinanden. (En Udnyttelse af denne Teknik paa kulturelt Omraade har jeg forsøgt i min »Almindelig Sociologi«).

Tyskerne gaar gerne omvendt til Værks. Systemet er temmelig forhaandskonstrueret: »Skrivebordsarbejde« — Principet ret vilkaarligt, og Skemaet virker derfor paa den fremmede Læser saa temmelig »aus den Fingern gesogen«.

Dette præger ogsaa den foreliggende Bog. Den er en Fortsættelse af »Gemeinschaft und Gesellschaft« — med et Udtryk af en af Tönnies' Kieler Kolleger: »den lille Bog, det gælder om at faa ud i rette Øjeblik«, hvad der fuldtud lykkedes Forfatteren. Et Tilløb til den nu foreliggende videre Udbygning var den »Einteilung der Soziologie«, han forelagde Filosofkongressen i Neapel i 1924. Men jeg vil tro, at de fleste Læsere i Norden vil synes bedre om de mindre Værker end om den store, ikke uklodsede, systematisk udbyggede Helhed.

Selve Skemaet formaar vanskeligt at overbevise den ikke systematisk indstillede Læser om sin Nødvendighed eller Værdi. »Det saakaldte sociale Liv i snævrere Forstand kan kun afledes af den fælles Villen, altsaa ved gensidig Bejaen. For denne snævrere Forstand er det karakteristisk, at der i Bevidstheden hos de i denne Retning villende Mennesker og som Følge af den fælles Villen danner sig bestemte tænkte Væsener, som altsaa først og fremmest umiddelbart bliver konstitueret af de Mennesker, som mødes i et saadant Ønske« (Side 9).

Værdi. Ingen kunde vente en slutgyldig Losning af de omfattende Problemer, Åkerman har taget op, og hvis den levende og fantasifulde Fremstilling kan virke befrugtende paa økonomisk Forskning, er det en ikke ringe Fortjeneste.

O. Strange Petersen.

Ferdinand Tönnies: INDLEDNING TIL SOCIOLOGIEN. Norsk Utgave ved Ewald Bosse. Fabritius & Sonners Forlag, Oslo 1932.

Professor Ewald Bosse har udsendt en norsk Oversættelse af Tönnies's »Einführung in die Soziologie« (Ferd. Enke Verlag, Stuttgart 1931).

Ikke for intet meddeler Forfatteren i et særligt lille Forord til den foreliggende Oversættelse, at han gennem mere end 40 Aar var forbundet med Harald Høffding i nært Venskab. De to ligner hinanden som Born af samme Tid. En human Indstilling over for alt og alle, Trang til Objektivitet og Harmoni — men hos Tyskeren langt mere end hos den danske Ven tillige en Trang til Systematik. Høffding understregede jo altid sin Forkærlighed for Problemerne, ikke for Systemerne. Af en Tysker at være er Tönnies ikke slem. Men der vil være danske Læsere nok, som vil afskrækkes af den faste Ramme. Og selv om det egentlig ikke er uberettiget, er det dog paa sin Vis Synd.

Systematik og Systematik er jo to Ting. Naar Kemikeren ordner en Række forefundne Stoffer som Karbonater, Nitrater, Silicater osv. og dermed stempler dem som »Salte« af forskellig Undertype — derpaa gaar over til »Syrer«, »Baser« o. s. fr., saa er det jo ikke gaaet saaledes til, at han er begyndt med et »System af Begreber« og saa efterhaanden fundet Stoffer ude i Verden til at udfylde Skemaets Rubriker. Stofferne var der først — og saa viste Erfaringen, at man fik en udmærket Oversigt over dem, naar man opløste dem i »Grundstoffer« og studerede de forskellige Forbindelsestyper, som de viser sig at indgaa med hinanden. (En Udnyttelse af denne Teknik paa kulturelt Omraade har jeg forsøgt i min »Almindelig Sociologi«).

Tyskerne gaar gerne omvendt til Værks. Systemet er temmelig forhaandskonstrueret: »Skrivebordsarbejde« — Principet ret vilkaarligt, og Skemaet virker derfor paa den fremmede Læser saa temmelig »aus den Fingern gesogen«.

Dette præger ogsaa den foreliggende Bog. Den er en Fortsættelse af »Gemeinschaft und Gesellschaft« — med et Udtryk af en af Tönnies' Kieler Kolleger: »den lille Bog, det gælder om at faa ud i rette Øjeblik«, hvad der fuldtud lykkedes Forfatteren. Et Tilløb til den nu foreliggende videre Udbygning var den »Einteilung der Soziologie«, han forelagde Filosofkongressen i Neapel i 1924. Men jeg vil tro, at de fleste Læsere i Norden vil synes bedre om de mindre Værker end om den store, ikke uklodsede, systematisk udbyggede Helhed.

Selve Skemaet formaar vanskeligt at overbevise den ikke systematisk indstillede Læser om sin Nødvendighed eller Værdi. »Det saakaldte sociale Liv i snævrere Forstand kan kun afledes af den fælles Villen, altsaa ved gensidig Bejaen. For denne snævrere Forstand er det karakteristisk, at der i Bevidstheden hos de i denne Retning villende Mennesker og som Følge af den fælles Villen danner sig bestemte tænkte Væsen er, som altsaa først og fremmest umiddelbart bliver konstitueret af de Mennesker, som mødes i et saadant Ønske« (Side 9).

Eller: »Uden at ville kan der da heller ikke tænkes nogen Handling. Det at ville er forsaavidt det angaar det menneskelige, afhængig af den menneskelige Evne til at tænke« osv. osv. — Man behøver ikke at dele det nuværende Tysklands Uvilje mod »Intellektualisme« for dels at finde denne »Psykologi« rævruskende gal, dels ganske overordentlig letkøbt. Saa smaatkørende er Psykologien dog vist ikke mere.

Og det er saa Synd, at den ikke-tyske Læser skal gennem denne Skærsild af billig Skematik. For der er den Fare, at han bliver ked af det, inden han naar frem til det Væld af levende Liv, der er i Bogen. Fordelt i Afsnittene om sociale »Formationer«, »Værdier«, »Normer« og »Relationsformer« gives der en Rigdom af ægte Tönnies'ske — denne Gang i allerbedste Forstand — Iagttagelser, Reflektioner, Undersøgelser og uhyre meget andet lødigt og fængslende Stof. Et kønt, friskt, ungt Legeme snørt i et vansirende, ja næsten deformerende Korset — det vil, frygter jeg, let blive den udenlandske Læsers Hovedindtryk af Bogen.

En helt anden Ting er det naturligtvis med Specialisten, hvem denne Tænkens Aandsværk ligger ganske særlig paa Sinde (og til denne Klasse hører Oversætteren aabenbart). En saadan vil med Tak modtage denne Adgang til at danne sig et samlet, afsluttende Billede af et interessant og højst vindende Tænkeransigt fra Slægtledet omkring Aarhundredskiftet.

Joseph Davidsohn.

»SOCIALLAGSTIFTNING OCH SOCIALT ARBETE I SVERIGE«, Tidens förlag, Stockholm 1932, 288 Sider.

Den pænt udstyrede Bog om Sociallovgivning og socialt Arbejde, som Kungl. Socialstyrelsen i Sverige har udgivet, er let og behagelig at læse og dog tilstrækkelig udførlig til at tilfredsstille ogsaa de mere videbegærlige. Da det drejer sig om en Haandbog, er den rent refererende, og Forfatteren (eller Forfatterne) tager ikke Problemer op til Behandling. En lille Oversigt over Naturrigdomme, Befolkningsforhold og Næringsliv danner Indledningen, det næste Afsnit handler om Socialstyrelsens Plads indenfor Statsadministrationens Rammer og om de Forretninger, som hører under dette betydningsfulde »centrala ämbetsverk«, derefter skildres Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, og Fremstillingen føres nu metodisk frem fra Lovgivningen om Arbejderbeskyttelse til Socialforsikring, Hospitalsvæsenet, Velgørenhed, Boligspørgsmaal o. s. v. Stoffet levendegøres af mange gode Billeder og grafiske Fremstillinger, og det er inddelt og ordnet paa særdeles overskuelig Maade. Afsnittene om »Kampen mot folksjugdomarna« og om »Jord- och egnahemsfrågan« hører ikke til de mindst interessante. Bogen foreligger ogsaa paa det engelske og det franske Sprog.

Sven Røgind.

Wilhelm Röpke: KRISE UND KONJUNKTUR. Leipzig 1932. 137 S. (Serien Wissenschaft und Bildung udgivet af Forlaget Quelle & Meyer). RM. 1.80.

Den foreliggende Bog løser paa en udmærket Maade den meget vanskelige Opgave at give en kortfattet, lettilgængelig Fremstilling af Konjunkturteoriens og Konjunkturpolitikens Problemer. Af en populærvidenskabelig Bog maa man kræve en Oversigt over Videnskabens Resultater, en vis Objektivitet i Fremstillingen af de forskellige Teorier og en klar Redegørelse for